

Remissvar SOU 2025:20 Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet

Sammanfattning och generella synpunkter

Vindelns kommun välkomnar ambitionen att motverka felaktiga utbetalningar och välfärdsbrottslighet. Vad gäller de tre förslagen är vår sammanfattande bedömning följande:

- 1) Samtliga kommuner och regioner ansluts till systemet med transaktionskonto och till verksamheten dataanalys och granskning. – Detta anser vi är ett bra förslag. Dock anser vi att vissa frågor inte är hanterade i utredningen, tex. finansiering och förutsättningar för praktiskt genomförande. Vi bedömer att det kanske kan vara lite förhastat att besluta om genomförande av detta i nuläget.
- 2) Anslutning till verksamheten dataanalys och granskning. – Detta förslag bedömer vi som mer realistiskt att genomföra i nuläget, även om vissa frågor inte är hanterade i utredningen.
- 3) Fortsatt arbete med att ansluta kommuner och regioner på ett sätt som innebär att även utbetalningar till enskilda huvudmän enligt skollagen och till privata utförare enligt kommunallagen omfattas. – Vår uppfattning är att detta bör invänta en eventuell uppstart enligt alternativ 1 eller 2, då det kan vara klokt att börja med en del i taget.

Lite mer specifika noteringar som Vindelns kommun vill skicka med i detta är följande:

- Som vi ser det är det viktigare med att införa informationsutbyte, dvs dataanalys och granskning, än utbetalningsfunktion.
- Om något av alternativ 1 eller 2 ska genomföras anser vi att det är viktigt att alla kommuner ansluter för att ge god effekt.
- Vid pilotprojekt för införande av anslutning för kommuner bör de kommuner som ingår i pilotprojektet representera kommuner med olika storlek och med olika verksamhetssystem för att på ett relativt bra sätt täcka in kommuner med olika förutsättningar och olika struktur för de ekonomiska processerna.
- Vi anser att det är viktigt med successivt införande. Vi tolkar att det är så det är tänkt då ikraftträdande föreslås till den 1 juli 2026 men att det föreslås att lagarna ska tillämpas fullt ut senast den 1 juli 2029. Detta ställer vi oss bakom.
- Det står i utredningen att "En digital inköpsprocess, som inkluderar e-handel, är en förutsättning för arbetet med kontroll och uppföljning av dessa avtal samt för att ge kunskap om vilka leverantörer som en upphandlande organisation har". Bör det finnas på plats ett kommungemensamt ramavtal för denna typ av system för kommuner att avropa ifrån för att förenkla införandeprocessen?
- Låter klokt att kommuner och regionen ska ha "rutin att polisanmäla misstänkt välfärdsbrottslighet och att arbeta för att höja kompetensen kring att sammanställa adekvata underlag för polis". Det nämns även att det "kan behövas utbildning i hur de, ofta komplexa, regelverken på välfärdsområdet fungerar, tillräckliga resurser för att ta hand om den brottslighet som anmäls". Frågan är hur vi mindre kommuner

ska ha resurser för att ta fram detta? Att det här nog är viktigt med någon typ av kommunövergripande samordning för att använda resurser på ett klokt sätt vid t.ex. framtagande av material, kompetenshöjande insatser och stöd under implementationsarbetet.

Vindelns kommun anser även att följande inte är hanterade i utredningen på ett tillfredsställande sätt:

- Vad innebär detta för risker vad gäller IT-säkerhet? Om alla dessa betalningar ska ske från samma ställe och de drabbas av någon typ av tekniska problem (intern eller extern påverkan), vad har respektive kommun för möjlighet att själva hantera dessa utbetalningar tills att problemet är löst? Vem har ansvar för kontinuitetsplan?
- Vem har ansvaret om Utbetalningsmyndigheten gör en felaktig utbetalning för en kommuns räkning?
- Hur är tanken med finansiering? T.ex. vem betalar för anpassningar av system i kommunerna och är det tänkt att kommunerna ska betala för att vara anslutna till detta?

Mathias Haglund
Kommunstyrelsens ordförande